

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-261/22

GN

împotriva

Procuratore generale presso la Corte di appello di Bologna

(cerere de decizie preliminară formulată de Corte suprema di cassazione)

Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 21 decembrie 2023

„Trimitere preliminară – Cooperarea judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Articolul 1 alineatul (3) – Articolul 15 alineatul (2) – Proceduri de predare între statele membre – Motive de neexecutare – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 7 – Respectarea vieții private și de familie – Articolul 24 alineatele (2) și (3) – Luarea în considerare a interesului superior al copilului – Dreptul oricărui copil de a întreține cu regularitate relații personale și contacte directe cu ambii părinți – Mamă cu copii de vârstă mică care conviețuiesc cu ea”

1. *Întrebări preliminare – Procedură preliminară accelerată – Condiții – Împrejurări care justifică o examinare rapidă – Lipsă – Număr important de persoane sau de situații juridice potențial vizate de întrebările adresate – Incertitudine legată de consecințele deciziei prin care se pune capăt procedurii principale asupra exercitării autorității părintești în privința copiilor reclamantului*
[Statutul Curții de Justiție, art. 23a; Regulamentul de procedură al Curții, art. 105 alin. (1)]

(a se vedea punctele 28-30)

2. *Cooperarea judiciară în materie penală – Decizia-cadru privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre – Predarea persoanelor condamnate sau bătute către autoritățile judiciare emitente – Obligația de a respecta drepturile și principiile juridice fundamentale – Dreptul la respectarea vieții private și de familie – Obligația de a lua în considerare interesul superior al copilului – Deficiențe sistemice sau generalizate în ceea ce privește condițiile de detenție a mamelor cu copii de vârstă mică și de luare în îngrijire a acestor copii în statul membru emitent – Risc real de încălcare a drepturilor fundamentale a persoanelor în cauză ca urmare a unor astfel de condiții – Prezumție de respectare a drepturilor menționate – Verificare de către autoritatea judiciară de executare – Domeniu de aplicare*
[art. 4 alin. (3) primul paragraf TUE; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, art. 7 și art. 24 alin. (2) și (3); Decizia-cadru 2002/584 a Consiliului, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, art. 1 alin. (2) și (3)]

(a se vedea punctele 38-46, 52, 53, 55 și 57 și dispozitivul)

Rezumat

În iunie 2020, autoritățile belgiene au emis un mandat european de arestare (MEA) împotriva lui GN în scopul executării unei pedepse cu închisoarea pronunțate pentru infracțiuni de trafic de persoane și de facilitare a imigrației ilegale, săvârșite în anii 2016 și 2017.

GN a fost arestată la Bologna (Italia) la 2 septembrie 2021. La momentul arestării sale, ea era însărcinată și însoțită de fiul său sub trei ani care locuia cu ea. Având în vedere situația sa, Corte d'appello di Bologna (Curtea de Apel din Bologna, Italia) a solicitat fără succes autorităților belgiene să îi furnizeze informații referitoare printre altele la modalitățile de executare, în Belgia, a pedepselor pronunțate împotriva mamelor care conviețuiesc cu copiii lor minori, precum și la măsurile avute în vedere cu privire la acești copii.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2021, această instanță a refuzat predarea lui GN pentru motivul că, în lipsa unui răspuns satisfăcător la această cerere de informații, nu exista nicio certitudine că dreptul belgian prevede un regim de detenție care protejează drepturile mamelor și ale copiilor lor de vârstă mică într-o măsură comparabilă cu cel în vigoare în Italia.

Sesizată cu un recurs împotriva acestei decizii de refuz, Corte suprema di cassazione (Curtea de Casație, Italia), instanța de trimitere, arată că nici dispozițiile legii italiene în vigoare¹, nici Decizia-cadru 2002/584² nu prevăd, ca motiv de refuz al executării unui MEA, ipoteza în care persoana căutată este mama unor copii de vârstă mică care conviețuiesc cu ea. Instanța de trimitere ridică însă problema dacă poate refuza executarea unui MEA pentru motivul că predarea mamei cu copii de vârstă mică statului membru emitent ar risca să aducă atingere dreptului său la respectarea vieții private și de familie, precum și interesului superior al copiilor săi, astfel cum sunt protejate la articolul 7 și, respectiv, la articolul 24 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”)³.

În hotărârea sa, Curtea, reunită în Marea Cameră, declară că Decizia-cadru 2002/584⁴, interpretată în lumina cartei⁵, se opune ca autoritatea judiciară de executare să refuze predarea persoanei care face obiectul unui MEA pentru motivul că această persoană este mama unor copii de vârstă mică care conviețuiesc cu ea, cu excepția cazului în care, în primul rând, această autoritate dispune de elemente care demonstrează existența unui risc real de încălcare a dreptului fundamental la respectarea vieții private și de familie al acestei persoane și a interesului superior al copiilor săi ca urmare a unor deficiențe sistemice sau generalizate în ceea ce privește condițiile de detenție a mamelor cu copii de vârstă mică și de luare în îngrijire a acestor copii în

¹ Legge n. 69 - Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri (Legea nr. 69 privind punerea dreptului intern în conformitate cu Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre) din 22 aprilie 2005 (GURI nr. 98 din 29 aprilie 2005, p. 6), în versiunea rezultată din decreto legislativo n. 10 (Decretul legislativ nr. 10) din 2 februarie 2021 (GURI nr. 30 din 5 februarie 2021), și aplicabilă faptelor din litigiul principal.

² Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).

³ Articolul 7 din cartă privește dreptul la respectarea vieții private și de familie, în timp ce articolul 24 alineatul (2) prevede că „în toate acțiunile referitoare la copii [...], interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial”. Alineatul (3) al aceluiași articol prevede că „[o]rice copil are dreptul de a întreține cu regularitate relații personale și contacte directe cu ambii părinți, cu excepția cazului în care acestea sunt contrare interesului său”.

⁴ Articolul 1 alineatele (2) și (3) din această decizie-cadru.

⁵ Articolul 7 și articolul 24 alineatele (2) și (3) din cartă.

statul membru emitent și, în al doilea rând, există motive serioase și întemeiate de a crede că, având în vedere situația lor personală, persoanele în cauză vor fi expuse acestui risc ca urmare a unor astfel de condiții.

Aprecierea Curții

Mai întâi, Curtea arată că Decizia-cadru 2002/584 nu prevede posibilitatea de a refuza executarea unui MEA pentru simplul motiv că persoana căutată este mama unor copii de vârstă mică care conviețuiesc cu ea. Astfel, având în vedere principiul încrederii reciproce între statele membre, există o prezumție în sensul că condițiile de detenție a unei mame a unor asemenea copii și luarea în îngrijire a acestora din urmă în statul membru emitent al MEA sunt adaptate la o astfel de situație.

Cu toate acestea, Decizia-cadru 2002/584⁶ nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale garantate de cartă și, în cazul de față, mai specific, a drepturilor consacrate la articolul 7 și la articolul 24 alineatele (2) și (3). Astfel, pe de o parte, obligația de a lua în considerare interesul superior al copilului se aplică de asemenea în contextul unui MEA emis în privința mamei unor copii de vârstă mică care, deși nu are ca destinatari acești copii, are consecințe importante pentru aceștia din urmă. Pe de altă parte, orice copil are dreptul de a întreține cu regularitate relații personale și contacte directe cu ambii părinți, cu excepția cazului în care acestea sunt contrare interesului său, acesta din urmă trebuind să fie apreciat luând în considerare toate împrejurările speței. Posibilitatea ca un părinte și copilul său să fie împreună reprezintă de altfel un element fundamental al vieții de familie.

Rezultă că autoritatea judiciară de executare poate, cu titlu excepțional, să se abțină să dea curs MEA dacă există un risc real ca executarea acestuia să determine o încălcare a drepturilor fundamentale menționate mai sus. Cu toate acestea, lipsa certitudinii din partea acestei autorități cu privire la existența, în statul membru emitent, a unor condiții comparabile cu cele care există în statul membru de executare în ceea ce privește detenția unor mame ale unor copii de vârstă mică și luarea în îngrijire a acestora din urmă nu poate permite să se considere acest risc ca fiind stabilit. Autoritatea menționată este obligată să verifice, în cadrul unei examinări în două etape, pe de o parte, dacă există deficiențe sistemice sau generalizate în ceea ce privește aceste condiții în statul membru emitent sau deficiențe privind condițiile menționate și care afectează mai specific un grup identificabil în mod obiectiv de persoane și, pe de altă parte, dacă există motive serioase și întemeiate de a crede că, ca urmare a unor astfel de condiții și având în vedere situația lor personală, persoanele vizate de un MEA vor fi expuse unui risc real de încălcare a drepturilor lor fundamentale.

Dacă autoritatea judiciară de executare consideră că nu dispune de toate informațiile necesare pentru a lua o decizie cu privire la predare, ea trebuie să solicite autorității judiciare emitente furnizarea de informații suplimentare, iar aceasta din urmă este obligată să i le furnizeze. Astfel, pentru a nu paraliza funcționarea MEA, aceste autorități trebuie să coopereze loial⁷.

⁶ Articolul 1 alineatul (3) din această decizie-cadru.

⁷ Principiul cooperării loiale este prevăzut la articolul 4 alineatul (3) primul paragraf TUE.

În consecință, numai atunci când autoritatea judiciară de executare consideră, având în vedere ansamblul informațiilor de care dispune, inclusiv eventuala lipsă a unor garanții furnizate de autoritatea judiciară emitentă, că executarea MEA poate crea un risc real de încălcare a drepturilor fundamentale în discuție a persoanelor vizate, această autoritate trebuie să se abțină să dea curs acestui MEA.